

Vi skyddar ditt
privatliv i IT-samhället

En myndighet som skyddar ditt privatliv

Datainspektionen är en central förvaltningsmyndighet som verkar för att skydda människors privatliv i IT-samhället. Behandling av personuppgifter ska inte medföra att enskildas personliga integritet kränks. Skyddet ska tillgodoses utan att användningen av teknik onödigt hindras eller försvåras.

Datainspektionen övervakar att inkasso- och kreditupplysningsföretag arbetar enligt god sed och prövar ansökningar om tillstånd för inkasso- och kreditupplysningsverksamhet.

Datainspektionen är Sveriges nationella tillsynsmyndighet för behandling av personuppgifter enligt Europakonventionen, Schengenkonventionen och EU:s tullinformationssystem.

Datainspektionen hjälper enskilda personer som har råkat ut för integritetskränkningar genom att följa upp klagomål och göra inspektioner.

Datainspektionen utfärdar föreskrifter och allmänna råd och ger synpunkter på utredningar och lagförslag. Stor vikt läggs vid förebyggande arbete, främst information och regelgivning. Råd och hjälp åt personuppgiftsombud prioriteras.

Vi finns till för din skull!

Hela ditt liv registreras uppgifter om dig. I skolan, på banken, på jobbet, när du handlar, när du reser, när du går till doktorn, när du tar en försäkring eller lånar böcker på biblioteket. Och många forskare vill sammanställa data om dig. Ditt privata område kan också beröras när uppgifter om dig publiceras på Internet. Många tar illa vid sig av att ställas ut på det virtuella torget.

Registrering och behandling av personuppgifter är på många områden nödvändig för en fungerande verksamhet, men du har rätt till en fredad zon. Det står till och med inskrivet i grundlagen att du ska skyddas mot att din personliga integritet kränks genom att uppgifter om dig databehandlas.

Hur skyddet ska se ut beskrivs mer i detalj i andra lagar och det är vi på Datainspektionen som har fått uppgiften att verka för att skyddet fungerar.

Till exempel får man bara registrera uppgifter om dig för bestämda ändamål som inte får ändras i efterhand, du ska få information om behandlingen, du har rätt att kontrollera att uppgifterna är korrekta och felaktigheter ska rättas.

Vi verkar som en motkraft mot obefogad registrering. Vi utbildar och informerar dem som behandlar personuppgifter och är deras diskussionspartner. Vi kontrollerar att man följer lagarna. Vi påverkar så att nya lagar får regler som skyddar integriteten. Vi sköter kontakter i ett ökande internationellt samarbete. Och, om du har någon fråga, är det vi som kan svara.

Här kan du läsa hur vi arbetar. Har du frågor, är du välkommen att ringa, skriva eller mejla. Vi finns till för din skull!

Detta är Datainspektionen

Datainspektionens styrelse består av generaldirektören som ordförande och åtta ledamöter som förordnas av regeringen.

Generaldirektör

Generaldirektörens kansli sköter myndighetens administration.

Tillstånds- och tillsynsenheten handlägger klagomål, gör inspektioner och annan tillsyn. Enheten utarbetar informationsmaterial, tillsynsrapporter och allmänna råd samt ansvarar för samråd med personuppgiftsombuden.

Informationsenheten arrangerar konferenser, seminarier och föreläsningar, producerar informationsmaterial och en periodisk skrift, ansvarar för inspektionens webbplats och ger medierna service. Ett call-center besvarar frågor per telefon och e-post och en särskild kontaktperson ger personuppgiftsombuden stöd och hjälp.

Juridiska enheten ansvarar för arbetet med inspektionens regelgivning och remissverksamhet samt biträder inom myndigheten i juridiska frågor som har principiell betydelse eller är särskilt komplicerade. Enheten samordnar det internationella arbetet.

Legislación
1999/2000

Proposición

1

de 20-27

de 2 del 1

Legislación
1999/2000

Proposición

2

del 2-3

Legislación
1999/2000

Proposición

3-15

Legislación
1999/2000

Proposición

16-25

B

4

B

5

B

6

"Våra" lagar

Personuppgiftslagen (PuL) trädde i kraft 1998 och har till syfte att skydda människor mot att deras personliga integritet kränks när personuppgifter behandlas. Begreppet "behandlas" är brett, det omfattar insamling, registrering, lagring, bearbetning, spridning, utplåning m.m. PuL bygger på gemensamma regler som har beslutats inom EU, det s.k. dataskyddsdirektivet. Övriga EU-länder har alltså liknande skyddslagar, vilket underlättar flödet av information inom unionen.

I PuL finns regler för hur personuppgifter får behandlas. Lagen bygger i hög grad på samtycke och information till de registrerade. Det finns också regler om säkerhet och rättelse av felaktiga uppgifter. Företag, myndigheter, föreningar etc. kan utse personuppgiftsombud som självständigt kontrollerar att personuppgifter behandlas korrekt inom verksamheten.

Särregler i annan lagstiftning tar över bestämmelserna i PuL, exempelvis lagar om hur personuppgifter ska behandlas inom skatteförvaltningen, hälso- och sjukvården, socialtjänsten och polisen. PuL gäller inte för rent privat behandling av personuppgifter. Det finns också undantag med hänsyn till offentlighetsprincipen samt tryck- och yttrandefriheten.

Kreditupplysningslagen (KuL). Kreditupplysningsföretagen samlar in uppgifter om företags ekonomiska förhållanden och om enskilda personers ekonomiska och personliga förhållanden. Alla personer över 15 år finns registrerade hos de största kreditupplysningsföretagen.

KuL ska i första hand skydda de registrerades personliga integritet, men lagen ska också bidra till en effektiv kreditupplysning. Uppgifter om privatpersoner får bara lämnas ut om det finns legitimt behov, till exempel vid kreditprövning, och personen ska få en kopia på informationen för att kunna kontrollera att den är korrekt. (I vissa fall när kreditupplysningar publiceras på Internet sätter yttrandefrihetsgrundlagen reglerna ur spel. Regelverket ska ses över).

Den som bedriver kreditupplysning ska normalt ha tillstånd från Datainspektionen. I dag (mars 2004) har 15 företag sådana tillstånd. Vi kontrollerar att verksamheten sköts på ett korrekt sätt. Ett företag som missköter sig kan bli skadeståndsskyldigt och den ansvarige kan dömas till böter eller fängelse.

Inkassolagen (IKL). Den som ska driva in fordringar för någon annans räkning, eller fordringar som har övertagits för indrivning, måste normalt ha tillstånd från Datainspektionen. För att få tillstånd krävs att någon i företagets ledning har sakkunskap inom inkassoområdet och är omdömesgill. I dag (mars 2004) har 204 företag sådana tillstånd. Vi ser till att företagen iakttar god inkassosed, vilket innebär ett korrekt och seriöst beteende mot gäldenären (den som är skyldig pengar).

Vissa kreditmarknadsbolag bedriver inkasso. Även dessa ska naturligtvis följa IKL, men de står under Finansinspektionens tillsyn.

Personuppgiftsombudet – din representant

Ett personuppgiftsombud är en person – ofta en anställd – som ser till att personuppgifter behandlas korrekt och lagligt inom en verksamhet. Ombudet ska föra en förteckning över register och annan behandling av personuppgifter och hjälper registrerade att få felaktiga uppgifter rättade. Det är vår ambition att ombudens kunskaper ska ligga på en hög nivå. Därför anordnar vi en mängd seminarier för ombuden runt om i landet – ofta har träffarna lett till att ombud med likartade problem har inlett

samarbete. Ombuden har också en egen avdelning på vår webbplats och en särskild kontaktperson. Många personuppgiftsombud utnyttjar sin möjlighet att samråda med oss om hur bestämmelserna i PuL ska tolkas.

Mer än 5 000 verksamheter har anmält drygt 3 000 personer som ombud – ett ombud kan representera flera personuppgiftsansvariga. Många ombud är ambitiösa, ordnar lokala PuL-utbildningar och utvecklar rutinerna på sina arbetsplatser.

Stor efterfrågan på information

Varje dag får vi mängder av förfrågningar. Det är företag eller myndigheter som vill veta vilka krav lagarna ställer på dem och enskilda som vill kunna tillvarata sina rättigheter. Vi har inrättat ett call-center med två jurister som besvarar frågor per telefon och e-post. Basinformation och nyheter inom vårt område publicerar vi på vår webbplats www.datainspektionen.se, där man också kostnadsfritt kan hämta våra skrifter. Fyra gånger per år ger vi ut en periodisk skrift med nyheter och kommentarer. Press, radio och TV visar stort intresse för vårt område och kräver daglig service. Vi arrangerar också kurser, seminarier och större konferenser om aktuella frågor. I mån av tid gästföreläser våra specialister hos myndigheter, företag och organisationer runt om i landet.

I samband med inspektioner bistår våra handläggare med råd och dåd. Vi dokumenterar resultaten av vissa tillsynsprojekt i rapporter som vi sprider till berörda och medierna. Det händer ofta att

representanter från myndigheter och företag besöker oss för att diskutera sina specifika PuL-problem.

Vi kontrollerar att lagarna efterlevs

Vår kontroll av att lagarna efterlevs gäller främst "våra" lagar, PuL, Kul och IKL, men vi är också tillsynsmyndighet för integritetsskyddet i en mängd andra registerförfattningar. Vi gör tillsyn genom fältinspektioner, enkäter eller annan kontroll per telefon eller brev. Tonvikten ligger på tema-inspektioner, en temainspektion är en bred och djup granskning av en bransch eller sektor, till exempel vården, arbetslivet, forskning eller bank/försäkring. En temainspektion kan innehålla både fältinspektioner och enkäter. Ofta dokumenterar vi resultatet i en rapport som vi sprider till berörda och medierna.

I de flesta fall är alltså tillsynen planerad, men vi kan också rycka ut efter klagomål från enskilda eller uppgifter i massmedia. Skriftliga klagomål diarieför vi alltid som särskilda ärenden och de klagande får alltid svar. Vi får ofta klagomål som rör direkt-reklam, personnummer och personuppgifter på Internet. En ny stor grupp av klagomål gäller inkasso av avgifter för påstådda besök på betalsajter på Internet.

När vi ska göra en fältinspektion brukar vi meddela personuppgiftsombudet så att han eller hon kan delta. Vid i stort sett samtliga inspektioner är ombudet närvarande.

Nya lagar ska ge bra integritetsskydd

Vi utarbetar egna författningar med generella föreskrifter och ger ut allmänna råd med rekommendationer i olika frågor. När nya lagar och regler arbetas fram kontrollerar vi att den personliga integriteten skyddas på ett bra sätt; varje år lämnar

vi våra synpunkter i ett stort antal remissvar. Vi granskar också utkast till författningar, lagrådsremisser och propositioner och sitter med som experter i utredningar och kommittéer.

Internationellt

Vi medverkar i 29-gruppen, en arbetsgrupp inom EU som ska se till att dataskyddsdirektivet tillämpas enhetligt i medlemsstaterna och ge råd till EU-kommissionen om förslag till ändringar av direktivet. 29-gruppen sammanträder i Bryssel ungefär varannan månad. Arbetsgruppen har också undergrupper där vi deltar.

Vi är Sveriges nationella tillsynsmyndighet för hur personuppgifter ska hanteras enligt Schengenkonventionen, Europokonventionen

och EU:s konvention om tullinformations-systemet.

Dataskyddsmyndigheternas chefer träffas årligen och diskuterar dataskyddsfrågor vid ett internationellt möte, ett EU-datachefsmöte och ett nordiskt datachefsmöte. På nordisk nivå anordnas dessutom ett årligt möte för handläggare och ett för teknisk personal. Varje år hålls två arbetsmöten där EU:s dataskyddsmyndigheter diskuterar hantering av klagomål.

Nyckeltal

	2003	2002	2001
Kostnader (Mkr)	30,3	35,5	32,4
Antal årsarbetskrafter	35	40	37
Medelantal anställda	39	43	40
Verksamheter som har anmält personuppgiftsombud under året	330	890	2 400
Totalt antal verksamheter som har personuppgiftsombud	5 330	5 000	4 110
Antal personer som är personuppgiftsombud *)	3 130	2 920	2 470
Tillsyn PuL, påbörjade	409	340	250
Tillsyn PuL, avslutade	251	324	235
Klagomål PuL	421	406	272
Klagomål inkasso	750	224	226

*) Ett ombud kan representera flera verksamheter

Datainspektionen
Post: Box 8114, 104 20 Stockholm
Besök: Fleminggatan 14, plan 9, Stockholm
E-post: datainspektionen@datainspektionen.se
Webbplats: www.datainspektionen.se
Telefon: 08-657 61 00 Fax: 08-652 86 52